

Uzņēmējdarbības reģistrēšana un atbilstoša grāmatvedība

Aktualizēts: 2016.decembris

	Saimnieciskās darbības veicējs		Individuālais komersants		Zemnieku (zvejnieku) saimniecība		Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Kooperatīvā sabiedrība	Biedrība, nodibinājums	
Personas statuss	Fiziska persona				Juridiska persona					
Tiesiskais pamats	Likums „Par nodokļiem un nodevām”		Komerclikums		Likums „Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu, zemnieka vai zvejnieka saimniecību”		Komerclikums	Kooperatīvo sabiedrību likums	Biedrību un nodibinājumu likums	
Reģistrācija	Valsts ienēmumu dienestā [1]		Komercreģistrā		Uzņēmumu reģistrā		Komercreģistrā	Uzņēmumu reģistrā	Biedrību un nodibinājumu reģistrā	
Minimālais pamatkapitāls	Nav nepieciešams						2800 EUR ^[2] (1 EUR ^[3])	2800 EUR (280 EUR [4])	Nav	
Ienākuma nodoklis no saimnieciskās darbības	Iedzīvotāju ienākuma nodoklis		Iedzīvotāju ienākuma nodoklis		Iedzīvotāju ienākuma nodoklis		Uzņēmumu ienākuma nodoklis[5]	Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodoklis [6]	Nav
Grāmatvedības uzskaitē	Vienkāršā ieraksta sistēma	Divkāršā ieraksta sistēma	Vienkāršā ieraksta sistēma	Divkāršā ieraksta sistēma[7]	Vienkāršā ieraksta sistēma	Divkāršā ieraksta sistēma	Divkāršā ieraksta sistēma		Divkāršā ieraksta sistēma	Vienkāršā ieraksta sistēma [8] Divkāršā ieraksta sistēma [8]
Gada pārskata sagatavošana		Individuālā komersanta finanšu pārskats		Individuālā komersanta finanšu pārskats		Individuālā komersanta finanšu pārskats	Gada pārskats		Gada pārskats	
Vai drīkst algot darbiniekus	Jā									
Vai ir atļauts brīvprātīgo darbs?	Nē								Jā	
Vai drīkst būt PVN maksātājs	Jā[9]									
Vai drīkst būt mikrouzņēmumu nodokļa [10]maksātājs	Jā						Nē			
Vadības statuss attiecībā uz valsts sociālo apdrošināšanu	Pašnodarbinātā persona						Valdes locekļi ir darba ņēmēji			

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa un LLKC juriskonsulte Kristīne Cimermane

Skaidrojumi:

[1] Komerclikuma 75. pants nosaka, ka Fiziskajai personai, kas veic saimniecisko darbību, ir pienākums pieteikt sevi ierakstīšanai komercreģistrā kā individuālo komersantu, ja gada apgrozījums no veiktās saimnieciskās darbības pārsniedz 284 600 euro vai tās veiktā saimnieciskā darbība atbilst komercaģenta darbībai vai māklera darbībai, vai arī tās veiktā saimnieciskā darbība atbilst šādām pazīmēm:

1) gada apgrozījums no šīs darbības pārsniedz 28 500 euro;

2) tā savas saimnieciskās darbības veikšanai vienlaikus nodarbina vairāk nekā piecus darbiniekus.

[2] Pamatkapitālu var apmaksāt naudā vai ar mantisko ieguldījumu. Ja pamatkapitālu apmaksā naudā, tad uz dibināšanas brīdi ir apmaksājami vismaz 50% no pamatkapitāla. Atlikušo pamatkapitāla daļu jāapmaksā gada laikā. Mantisko ieguldījumu nav atļauts izdarīt pa daļām. Mantiskā ieguldījuma novērtēšanai nepieciešams eksperts, ja mantiskā ieguldījuma kopējā vērtība pārsniedz 5700 EUR un mantiskais ieguldījums kopā ir lielāks par pusi no sabiedrības pamatkapitāla.

[3] SIA, kuras pamatkapitāls var būt mazāks par 2800 euro, ir jāatbilst visām šādām pazīmēm:

1) sabiedrību dibina fiziskās personas, un dibinātāju maksimālais skaits ir pieci;

2) sabiedrības dalībnieki ir fiziskās personas, un to maksimālais skaits ir pieci;

3) sabiedrības valde sastāv no viena vai vairākiem valdes locekļiem un visi valdes locekļi ir sabiedrības dalībnieki;

4) sabiedrības dalībnieks vienlaikus ir dalībnieks tikai vienā sabiedrībā, kuras pamatkapitāls ir mazāks par 2800 euro.

SIA ar samazināto pamatkapitālu uz dibināšanas brīdi pamatkapitāls ir jāapmaksā pilnā apmērā, pamatkapitāla apmaksāšana veikama tikai naudā.

[4] Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajām sabiedrībām, automašīnu garāžu īpašnieku kooperatīvajām sabiedrībām, laivu garāžu īpašnieku kooperatīvajām sabiedrībām, lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām, mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām, dārzkopības kooperatīvajām sabiedrībām un meliorācijas kooperatīvajām sabiedrībām

[5] Obligāti, ja saimniecības apgrozījums iepriekšējā pārskata gadā pārsniedzis 300 000 EUR.

[6] Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, kas atbilst noteiktajiem atbilstības kritērijiem, dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, automašīnu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, laivu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības un dārzkopības kooperatīvās sabiedrības uzņēmumu ienākuma nodokli nemaksā patstāvīgi. Katrs lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, kas atbilst noteiktajiem atbilstības kritērijiem, biedrs — par tam sadalīto atbilstošās kooperatīvās sabiedrības pārpalikuma daļu, savukārt dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, automašīnu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības, laivu garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības vai dārzkopības kooperatīvās sabiedrības biedrs — par tam sadalīto peļņas daļu.

[7] Obligāti, ja individuālā komersanta apgrozījums iepriekšējā pārskata gadā pārsniedzis 300 000 EUR.

[8] Ja ieņēmumi no saimnieciskajiem darījumiem nepārsniedz 40 000 EUR, drīkst izvēlēties vienkāršā ieraksta grāmatvedības sistēmu.

[9] Par PVN maksātāju obligāti jāreģistrējas, ja:

- ar PVN apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā ir sasniegusi vai pārsniegusi 50000 EUR;
- preču iegādes ES teritorijā vērtība bez PVN kārtējā kalendārā gadā pārsniedz 10000 EUR
- sniedz jebkuram citas ES dalībvalsts nodokļa maksātājam pakalpojumus, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar PVN likuma 19.panta pirmo daļu

[10] Mikrouzņēmumu nodoklis ietver valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, iedzīvotāju ienākuma nodokli, uzņēmumu ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu. 2016. gadā mikrouzņēmumu nodokļa likme ir 9% no ieņēmumiem. Tiesības izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli ir, ja ir atbilstība šādiem kritērijiem:

- saimnieciskās darbības ieņēmumi – apgrozījums – kalendāra gadā nepārsniedz 100 000 EUR;
- sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībnieki ir tikai fiziskās personas;
- sabiedrībai ar ierobežotu atbildību valdes locekļi ir tikai mikrouzņēmuma darbinieki;
- mikrouzņēmuma darbinieku skaits jebkurā brīdī ir ne lielāks par pieciem (darbinieku skaitā neiekļauj prombūtnē esošus vai no darba atstādinātus darbiniekus);
- mikrouzņēmuma darbinieka ienākums nepārsniedz 720 EUR mēnesī.

• [mikrouzņēmums darbojas nozarēs, kurās ir atļauts maksāt mikrouzņēmumu nodokli](#)